

(๓๑)

คำพิพากษา



สำหรับศาลใช้

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ที่ ๙๓๖๖/๒๕๕๘

ศาลฎีกา

วันที่ ๑๑ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘

ความแพ่ง

ระหว่าง { สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โจทก์
นายชูเกียรติ ตั้งวงศ์ปราชนุ โดยนางสาววิซุวรรณ ตั้งวงศ์ปราชนุ
ผู้เข้าเป็นคู่ความแทน จำเลย

เรื่อง ที่ดิน

จำเลย ฎีกาคัดค้าน คำพิพากษา

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ลงวันที่ ๑๐ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕

ศาลฎีกา รับวันที่ ๒๗ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๖





- ๒ -

โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องว่า เมื่อปี ๒๕๔๕ จนถึงวันฟ้อง จำเลยเข้าไปยึดถือครอบครองปลูกสร้างที่อยู่อาศัยและสิ่งก่อสร้างในเขตปฏิรูปที่ดินท้องที่ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เนื้อที่ ๑,๐๒๗ ไร่ ๒ งาน ๔๐ ตารางวา ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๕ ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ตามระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศที่ดินแปลงเลขที่ ๕ ส่วนที่ระบายด้วยเส้นเฉียงสีแดง เอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๑๔ ซึ่งได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอสีคิ้ว อำเภอสูงเนิน และอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกา อันเป็นที่ดินซึ่งโจทก์ถือกรรมสิทธิ์ตามมาตรา ๓๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยกรมป่าไม้ส่งมอบพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในเขตเศรษฐกิจที่เสื่อมโทรมให้แก่โจทก์มาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๓๒๕ ป่า เนื้อที่ ๑๑,๗๔๔ ล้านไร่ ใน ๔๕ จังหวัด โจทก์จึงนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีมติอนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในเขตเศรษฐกิจที่เสื่อมโทรมดังกล่าว ซึ่งมีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงพญาเย็น จังหวัดนครราชสีมา เนื้อที่ ๑๗๓,๖๑๒.๕๐ ไร่ รวมอยู่ด้วย ต่อมาคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๓๗





อนุมัติผลการจำแนกป่าถาวรซึ่งอยู่นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าดงพญาเย็น เมื่อที่ ๑๑,๗๖๔,๖๖๘.๒๕ ไร่ และให้คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติดำเนินการเพื่อให้เป็นที่ทำกินของราษฎรหรือใช้ประโยชน์อย่างอื่น คณะกรรมการดังกล่าวมอบให้โจทก์รับไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๓๒๕ แปลง เมื่อที่ ๑๑,๗๔๓,๗๔๖ ไร่ โดยคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครราชสีมาได้รับมอบที่ดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน และออกประกาศกำหนดให้ราษฎรยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินโครงการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครราชสีมา และให้ผู้ถือครองที่ดินของรัฐในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าดงพญาเย็นแจ้งการถือครองที่ดิน แต่จำเลยไม่เคยยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในโครงการปฏิรูปที่ดินและแจ้งการถือครองที่ดินเพื่อขอพิสูจน์สิทธิการถือครองที่ดินภายในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครราชสีมา จำเลยเป็นผู้ไม่มีคุณสมบัติเป็นเกษตรกรตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และมีที่ดินเพียงพอแก่การครองชีพ จำเลยจึงไม่มีสิทธิเข้ายึดถือครอบครองที่ดินแปลงดังกล่าว โจทก์มีหนังสือแจ้งให้จำเลยและบริวารออกจากที่ดินพร้อมรื้อถอนสิ่งก่อสร้าง ขนย้ายวัสดุต่าง ๆ ออกจากที่ดิน และปรับที่ดินให้อยู่ในสภาพเดิมแล้วส่งมอบที่ดินคืนแก่โจทก์ แต่จำเลยเพิกเฉย ขอบังคับให้จำเลยและบริวารออกจากที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเมื่อที่ ๑,๐๒๗ ไร่ ๒ งาน





- ๔ -

๔๐ ตารางวา ตามแผนที่เอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๑๔ พร้อมรื้อถอนสิ่งก่อสร้าง ขนย้าย
วัสดุต่าง ๆ ออกจากที่ดิน และปรับสภาพที่ดินให้อยู่ในสภาพเดิม ห้ามจำเลยและบริวาร
เข้าเกี่ยวข้องกับที่ดิน

จำเลยให้การว่า จำเลยครอบครองที่ดิน ๑ แปลง เนื้อที่ ๑,๒๕๗ ไร่ ตั้งอยู่
หมู่ที่ ๑๕ และหมู่ที่ ๒๐ ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำเลย
ซื้อมาจากชาวบ้านผู้ครอบครองทำประโยชน์ต่อเนื่องมาด้วยตนเองและต่อเนื่องมาจากบิดามารดา
ปู่ย่าตายาย และญาติผู้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินอยู่ก่อนแล้ว และที่ซื้อต่อจาก
ผู้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินต่อเนื่องมาแล้วขายให้จำเลยในภายหลัง ผู้ขายที่ดินทุกคน
ได้ครอบครองที่ดินต่อเนื่องเป็นเจ้าของมาก่อนประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับในปี ๒๔๗๗
จำเลยซื้อที่ดินมาโดยสุจริต เสียค่าตอบแทนและครอบครองทำประโยชน์เป็นเจ้าของต่อเนื่อง
มาจนถึงปัจจุบัน โดยเมื่อปี ๒๕๒๗ มีเพื่อนแนะนำให้จำเลยซื้อที่ดินเนื้อที่ ๓๐๐ ไร่
มีสภาพเป็นบริเวณทุ่งกว้างโล่งเตียนผืนใหญ่หลายพันไร่ และมีผู้ครอบครองเป็นเจ้าของ
ทำประโยชน์ทุกแปลง ไม่มีต้นไม้ใหญ่ ไม่มีสภาพเป็นป่าต้นน้ำลำธาร ไม่มีเครื่องหมาย
ป้ายประกาศของรัฐที่ห้ามหรือสงวนสิทธิ และมีการเสียภาษีบำรุงท้องที่ทุกปี ซึ่งเป็นที่ดิน





ที่ซื้อขายด้วยการส่งมอบการครอบครองแก่กัน จำเลยทำสัญญาซื้อขายที่ดิน ๓๐๐ ไร่ แล้ว
เข้าครอบครองทำประโยชน์ ปลุกต้นไม้แต่งแปลง ปลุกบ้านพักอาศัย บ้านพักคนงาน
และลงทุนทำเกษตรกรรม ต่อมาชาวบ้านเจ้าของที่ดินข้างเคียงทยอยเสนอขายที่ดินให้แก่จำเลย
เป็นที่ดินติดต่อกันเดียวกัน จำเลยจึงทยอยซื้อที่ดินตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๓๑ ต่อเนื่องกัน
มาหลายแปลงรวม ๙๕๗ ไร่ เป็นเนื้อที่ทั้งหมด ๑,๒๕๗ ไร่ จำเลยปลูกไม้ผลยืนต้น ปลูกป่า
ต้นยูคาลิปตัส ต้นตะกู ทำไร่ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ และปลูกพืชผลอื่นโดยเก็บเกี่ยวผลผลิตขายได้
ทุกปีเป็นเวลาหลายปีแล้ว จำเลยเสียภาษีบำรุงท้องที่ทุกปีและครอบครองทำประโยชน์ในที่ดิน
มาก่อนการกำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน โจทก์จึงไม่มีสิทธินำที่ดินเนื้อที่ ๑,๒๕๗ ไร่ ซึ่งจำเลย
มีสิทธิครอบครองอยู่ก่อนประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
จำเลยไม่เคยทราบการดำเนินการของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครราชสีมา เพราะ
เจ้าพนักงานไม่ได้ปิดประกาศให้ราษฎรหรือจำเลยยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ไว้ในสถานที่เปิดเผย
เห็นได้ชัดเจน และที่ทำการของกำนันผู้ใหญ่บ้าน โจทก์บอกกล่าวขับไล่โดยมิชอบเพราะจำเลย
ไม่เคยได้รับหนังสือบอกกล่าว จำเลยเคยยื่นคำร้องขอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ต่อ
เจ้าพนักงานที่ดิน มีการตรวจสอบที่ดิน ชั่งแนวเขต รับรองแนวเขตที่ดิน และป่าไม้อำเภอ





- ๖ -

ปากช่องร่วมตรวจสอบที่ดินทั้งแปลงแล้วไม่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ไม่เป็นที่หวงหวงห้าม
หรือที่ภูเขา นายอำเภอปากช่องและผู้ใหญ่บ้านในฐานะผู้ปกครองท้องที่ให้การรับรองแล้ว
เจ้าหน้าที่ที่ดินขึ้นรูปประวางแผนที่ไว้ แต่เรื่องเงียบหายไป โจทก์มิใช่ผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาท
ตามมาตรา ๓๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘
ที่ดินพิพาทไม่เป็นที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ แต่มีการครอบครองทำประโยชน์ต่อเนื่องมาก่อน
ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ โจทก์จึงไม่มีสิทธินำที่ดินพิพาทไปกำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน
การปฏิรูปที่ดินภายหลังจำเลยมีสิทธิครอบครองที่ดินเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย
โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง ขอให้ยกฟ้อง

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว พิพากษาให้จำเลยและบริวารออกไปจากที่ดินพิพาท
เนื้อที่ ๑,๐๒๗ ไร่ ๒ งาน ๔๐ ตารางวา ภายในกรอบเส้นสีเหลืองตามแผนที่พิพาท เอกสาร
หมาย จ.ล.๑ พร้อมทั้งให้รถถอนสิ่งก่อสร้าง ขนย้ายวัสดุต่าง ๆ ออกจากเขตที่ดินพิพาท
และปรับสภาพที่ดินให้อยู่ในสภาพเดิม ห้ามจำเลยและบริวารเข้าเกี่ยวข้องในที่ดินพิพาท กับให้
จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ ส่วนค่าทนายความให้เป็นพับ

ก่อนศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับอุทธรณ์ จำเลยถึงแก่ความตาย นางสาววิซุวรรณ





ตั้งพงศ์ปรากฏ หมายของจำเลยยื่นคำร้องขอเข้าเป็นคู่ความแทน ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาต

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษาอื่น ศาลอุทธรณ์นิยมในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ

จำเลยฎีกา

ศาลฎีกาตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังได้ว่า

ที่ดินพิพาท คือ ที่ดินภายในกรอบเส้นสีเหลืองตามแผนที่พิพาท เอกสารหมาย จ.ล.๑ เนื้อที่

๑,๐๒๗ ไร่ ๒ งาน ๔๐ ตารางวา ตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัด

นครราชสีมา มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลย ว่า ที่ดินพิพาทอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ตามฟ้องหรือไม่ และโจทก์มีอำนาจฟ้องขับไล่จำเลยออกจากที่ดินพิพาทหรือไม่ โจทก์มี

นายณภดล ตันติเมธิน ตำแหน่งนิติกรชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมาย สำนักงาน

การปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครราชสีมา นางพัชรรัตน์ มณีวงศ์ ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานจัดการแผนที่

และสารบบที่ดิน และนายวินัย สายปรีชา ตำแหน่งนักวิชาการแผนที่ภาพถ่ายชำนาญการพิเศษ

ผู้อำนวยการกลุ่มภาพถ่ายทางอากาศ สำนักงานจัดการแผนที่และสารบบที่ดินและเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ของศาลยุติธรรมในทางวิเคราะห์ภาพถ่ายทางอากาศและแผนที่ เบิกความว่า เนื่องจากในท้องที่





- ๘ -

อำเภอสีคิ้ว อำเภอสูงเนิน และอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา มีเกษตรกรผู้ไม่มีที่ดิน
ประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเอง หรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพ หรือต้อง
เช่าที่ดินของผู้อื่นประกอบเกษตรกรรมอยู่เป็นจำนวนมาก ตลอดจนที่ดินมีผลผลิตต่อไร่ต่ำ
สมควรกำหนดเขตที่ดินในท้องที่ดังกล่าวให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน รัฐบาลจึงตราพระราชกฤษฎีกา
กำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอสีคิ้ว อำเภอสูงเนิน และอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ตามเอกสารหมาย จ.๗ โดยให้ที่ดินในท้องที่ดังกล่าว
ภายในเขตตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกาเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ที่ดินพิพาทอยู่ในเขตป่าคุ้มครอง
ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดป่าหนองแขวและป่าดงพญาเย็น ในท้องที่ตำบลบ้านหัน ตำบล
ลาดบัวขาว ตำบลจันทึก และตำบลกลางดง อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ให้เป็น
ป่าคุ้มครอง พ.ศ. ๒๔๘๙ เอกสารหมาย จ.๒๔ และต่อมามีกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๓๕
(พ.ศ. ๒๕๐๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พ.ศ. ๒๔๘๑ กำหนดให้
ป่าดงพญาเย็น ในท้องที่ตำบลบ้านหัน ตำบลลาดบัวขาว อำเภอสีคิ้ว และตำบลจันทึก ตำบล
กลางดง ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ภายในแนวเขตตามแผนที่
ท้ายกฎกระทรวง เป็นป่าสงวน ตามเอกสารหมาย จ.๒๕ โดยกรมป่าไม้ส่งมอบพื้นที่ป่าสงวน





- ๙ -

แห่งชาติในเขตเศรษฐกิจที่เสื่อมโทรมให้โจทก์ดำเนินการปฏิรูปที่ดินตามนโยบายของรัฐบาล
 โจทก์จึงเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีมติดำเนินการปฏิรูปที่ดินที่มีพื้นที่
 ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงพญาเย็นรวมอยู่ด้วย ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน
 รวมทั้งป่าดงพญาเย็นด้วย ตามสำเนารายงานการประชุม และสำเนาหนังสือเอกสารหมาย จ.๘
 และ จ.๙ ต่อมาคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครราชสีมามีมติให้ดำเนินการจัดเกษตรกร
 เข้าทำประโยชน์ และออกประกาศให้เกษตรกรยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ และประกาศให้
 ผู้ถือครองที่ดินของรัฐในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าดงพญาเย็นในท้องที่ตำบลปากช่อง อำเภอ
 ปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา แจ้งการถือครองที่ดินตามสำเนาประกาศ เอกสารหมาย จ.๑๐
 ถึง จ.๑๖ โดยปิดประกาศ ณ สถานที่เปิดเผยสามารถมองเห็นได้ชัดเจน และที่ทำการ
 ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน รวมทั้งที่ตั้งที่ดินให้เกษตรกรและจำเลยทราบแล้ว เมื่อปี ๒๕๔๕ ถึงวันฟ้อง
 จำเลยเข้าไปยึดถือครอบครอง ปลุกสร้างที่อยู่อาศัย และสิ่งก่อสร้างในเขตปฏิรูปที่ดินท้องที่
 ตำบลปากช่อง เนื้อที่ ๑,๐๒๗ ไร่ ๒ งาน ๔๐ ตารางวา จำเลยไม่เคยยื่นคำร้องขอเข้าทำ
 ประโยชน์หรือแจ้งการถือครอง นายวินัยตีความภาพถ่ายทางอากาศบริเวณที่ดินพิพาทแล้ว
 ปรากฏว่า ช่วงก่อนปี ๒๕๔๖ บริเวณที่ดินพิพาทมีสภาพเป็นป่าสมบูรณ์ ไม่มีร่องรอยการ





- ๑๐ -

ทำประโยชน์ การเข้าครอบครองทำประโยชน์ของราษฎรน่าจะหลังจากเดือนมกราคม ๒๔๙๖ เป็นต้นมา ซึ่งเป็นวันที่ถ่ายภาพทางอากาศ แต่ไม่ทราบว่าจะก่อนหรือหลังปี ๒๔๙๗ มีการบุกเบิกแผ้วถางเพื่อทำประโยชน์เพิ่มขึ้นจนเต็มพื้นที่ตั้งแต่ปี ๒๕๐๐ จนถึงปี ๒๕๒๙ ปัจจุบันที่ดินพิพาทเกือบทั้งหมดใช้ทำประโยชน์ด้านการเกษตร มีการจัดการพื้นที่ในการทำประโยชน์อย่างมีสัดส่วน แยกเป็นพื้นที่ปลูกไม้ผล พื้นที่ปลูกไม้ยืนต้น และพื้นที่ปลูกพืชไร่ มีบ้านพักอาศัยเจ้าของที่ ผู้ดูแล และบ้านพักคนงาน รวมทั้งโรงเรียนกับอุปกรณ์และเครื่องมือทางการเกษตรมีถนนเชื่อมต่อทั้งภายในและภายนอกพื้นที่ ตามรายงานผลการวิเคราะห์และอ่าน แปลตีความภาพถ่ายทางอากาศ เอกสารหมาย จ.๒๔ ส่วนจำเลยมีนายเอกสิทธิ์ ตั้งพงศ์ปราชญ์ บุตรจำเลย นายแฉล้ม ภู่นอก นายอ้อด ภู่นอก นางเปรี๊ยม ภู่นอก นางทองม้วน ประสพมิตร นางแม่น ไวสันเทียะ นางถาวร พุ่มมะเรียง นางเสาร์ พุ่มมะเรียง นายบั้ง ทำทอง นางทอง มีทองขาว รวมทั้งบุคคลอื่นอีกหลายคนซึ่งเป็นผู้ขายที่ดินแก่จำเลยเบิกความว่า เมื่อปี ๒๕๒๗ จำเลยซื้อที่ดินเนื้อที่ ๓๐๐ ไร่ ในท้องที่ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา สภาพที่ดินเป็นที่โล่งหลายพันไร่ ไม่มีต้นไม้ใหญ่ ไม่มีพื้นที่เป็นป่า ไม่มีเครื่องหมายหรือประกาศของรัฐที่ห้ามหรือสงวนสิทธิ เจ้าของที่ดินที่ขายที่ดินแก่จำเลยได้ครอบครอง





- ๑๑ -

ทำประโยชน์ในที่ดินต่อเนื่องกันมาตั้งแต่ก่อนปี ๒๔๙๗ มีการปลูกพืชผลต่าง ๆ และเสียภาษีบำรุงท้องที่มาโดยตลอด ที่ดินบริเวณดังกล่าวซื้อขายด้วยการส่งมอบให้แก่กัน จำเลยซื้อที่ดินแล้วเข้าครอบครองทำประโยชน์ปลูกไม้ผลและพืชผลทางการเกษตร ต่อมาจำเลยซื้อที่ดินจากเจ้าของที่ดินข้างเคียงสะสมเรื่อยมา และลงทุนทำการเกษตร ปลูกพืชผักอาศัยในที่ดิน จำเลยเสียภาษีบำรุงท้องที่มาโดยตลอด ตามสำเนาใบเสร็จรับเงิน ภาษีบำรุงท้องที่ และสำเนาใบ ภ.บ.ท.๕ เอกสารหมาย ล.๗ หลักฐานการซื้อที่ดินปรากฏตามเอกสารหมาย ล.๘ ถึง ล.๓๑ ต่อมาปี ๒๕๓๗ จำเลยและญาติยื่นคำขอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์สำหรับที่ดินพิพาทต่อเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดนครราชสีมา สาขาปากช่อง มีการตรวจสอบ ระวางแนวเขต รับรองแนวเขตที่ดิน และแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบที่ดินแล้ว ป่าไม้อำเภอปากช่องให้ถ้อยคำว่า ที่ดินพิพาทไม่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ไม่เป็นที่หวงห้ามหรือภูเขาหรือที่สาธารณประโยชน์ และผู้ใหญ่บ้านให้คำรับรองว่า จำเลยครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินต่อเนื่องมาจากผู้ครอบครองเดิม เจ้าหน้าที่ที่ดินได้ขึ้นรูปร่างแผนที่ไว้แล้ว ตามเอกสารหมาย ล.๒ แต่เรื่องเงียบหายไป จำเลยและผู้ขายที่ดินไม่เคยทราบประกาศให้ราษฎรยื่นคำขอเข้าร่วมโครงการปฏิรูปที่ดิน ไม่เคยเห็นป้ายหรือสัญลักษณ์แสดงแนวเขตที่ดินของโจทก์ โจทก์หรือ





- ๑๒ -

หน่วยงานของรัฐไม่เคยเข้าไปสำรวจจริงวัด และไม่มีการแจ้งว่าที่ดินซึ่งครอบครองทำประโยชน์
 อยู่เป็นที่ดินของโจทก์ จำเลยครอบครองที่ดินพิพาทมาก่อนมีพระราชกฤษฎีกากำหนด
 เขตปฏิรูปที่ดินในปี ๒๕๑๔ เห็นว่า พยานโจทก์ทั้งสามเป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูป
 ที่ดินโดยตรง โดยเฉพาะนายวินัย เป็นผู้เชี่ยวชาญของศาลยุติธรรมในทางวิเคราะห์ภาพถ่าย
 ทางอากาศและแผนที่ต่างเบิกความยืนยันว่า ที่ดินพิพาทอยู่ในเขตป่าสงวนและเขตปฏิรูปที่ดิน
 จำเลยไม่ได้นำสืบได้เพียงพอให้เห็นเป็นอย่างอื่น อีกทั้งศาลได้ตรวจดูแผนที่พิพาท เอกสารหมาย
 จ.ล.๑ และแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกาเอกสารหมาย จ.๗ แล้ว เชื่อได้ว่าที่ดินพิพาทอยู่ใน
 เขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว และเป็นป่าสงวนตามกฎหมายฉบับที่ ๑๓๕
 (พ.ศ. ๒๕๐๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พ.ศ. ๒๔๘๑ เอกสาร
 หมาย จ.๒๕ ซึ่งตามพระราชบัญญัติดังกล่าว มาตรา ๘ บัญญัติว่า เมื่อกำหนดป่าใดเป็น
 ป่าคุ้มครองแล้ว บุคคลใดจะยึดถือ จ้างจอง ก่อสร้าง แผ้วถางหรือเผาป่านั้นหาได้ไม่
 และต่อมาเมื่อพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ใช้บังคับ มาตรา ๖ บัญญัติว่า
 บรรดาป่าที่เป็นป่าสงวนอยู่แล้วตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและสงวนป่าก่อนวันที่
 พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ และมาตรา ๑๒





- ๑๓ -

วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า บุคคลใดอ้างว่ามีสิทธิ หรือได้ทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติใด
อยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงกำหนดป่าสงวนแห่งชาตินั้นใช้บังคับ ให้ยื่นคำร้องเป็นหนังสือต่อ
นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่ภายในกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่
วันที่กฎกระทรวงนั้นใช้บังคับ ถ้าไม่ยื่นคำร้องภายในกำหนดดังกล่าว ให้ถือว่าสละสิทธิหรือ
ประโยชน์นั้น และในวรรคสามบัญญัติว่า ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่กรณีสิทธิในที่ดิน
ที่บุคคลมีอยู่ตามประมวลกฎหมายที่ดิน ตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวข้างต้นเห็นได้ว่า
เมื่อประกาศเขตใดเป็นป่าสงวนแห่งชาติแล้ว กฎหมายห้ามมิให้บุคคลใดยึดถือ จ้างจอง ซึ่งตาม
กฎกระทรวงเอกสารหมาย จ.๒๕ ที่กำหนดให้ที่ดินพิพาทเป็นป่าสงวนให้ไว้เมื่อวันที่
๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๐๕ ผู้ขายที่ดินแก่จำเลยและจำเลยย่อมไม่มีสิทธิยึดถือที่ดินพิพาท
นับแต่นั้น ดังนั้น จำเลยจึงไม่มีสิทธิใด ๆ ในที่ดินพิพาท ที่จำเลยยื่นคำขอออกหนังสือรับรอง
การทำประโยชน์สำหรับที่ดินพิพาท ตามเอกสารหมาย ล.๒ แม้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะให้
ถ้อยคำที่ดินพิพาทไม่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติและทำการรังวัดที่ดินให้ก็ตาม ก็ไม่มีผลลบล้าง
บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว เมื่อที่ดินพิพาทอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน โจทก์จึงเป็นผู้ถือ
กรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา





- ๑๔ -

๓๖ ทวิ และมีอำนาจฟ้องขับไล่จำเลยออกจากที่ดินพิพาทได้ ที่จำเลยฎีกาว่า นอกจากจำเลย
แล้วยังมีบุคคลอื่นอีกหลายรายที่ครอบครองที่ดินเช่นเดียวกับจำเลย แต่โจทก์ไม่ดำเนินการใด ๆ
กับบุคคลเหล่านั้นเป็นการเลือกปฏิบัติ ฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช
๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยนั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว
ถูกยกเลิกแล้วและตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗
ที่ใช้อยู่ปัจจุบัน สำหรับกรณีนี้ไม่มีบทบัญญัติตามที่จำเลยขอ ส่วนที่จำเลยฎีกาว่า โจทก์
ดำเนินการจัดการปฏิรูปที่ดินขัดต่อมาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูป
ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ นั้น เห็นว่า ไม่อาจเปลี่ยนแปลงผลคดี จึงไม่จำเป็นต้อง
วินิจฉัย ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้น
พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ.

นายอรรถพงษ์ กุลโชครังสรรค์

นายธัชพันธ์ ประพุทธนิตสาร

นายแก้ว เวศอุไร

